NEDRÁŽNÍ
OBZOR
3
BŘEZEN
2021
Internetový magazín Nedrážního republikového výboru
Odborového sdružení železničářů na www.osz.org

- Výhodné půjčky mladým str. 2
- Zápisník M. Novotného str. 3
- Odbory a ekonomika str. 4
- Odběry jsou povinné str. 5
- Odborová školení str. 6
- BZOP str. 7
- Vedení NeRV informuje str. 8
- OHL v době covidu-19 str. 9
- Opět Jeseníky str. 12
- Blahopřejeme str. 12

Připravili Miroslav Novotný a Milan Sedlák

JSME VYČERPANÍ, VYČERPANÍ, VYČERPANÍ… NYNÍ JIŽ CELOROČNÍ PANDEMIE VYVOLANÁ COVIDEM-19, NÁM VŠEM DÁVÁ CO PROTO. DOKONCE UŽ NYNÍ MUSÍME POVINNĚ NOSIT RESPIRÁTORY, NANOROUŠKY, VYJÍMEČNĚ CHIRURGICKÉ ROUŠKY. VYPOŘÁDAT SE JE TŘEBA I S VERDIKTEM ÚSTAVNÍHO SOUDU O ZRUŠENÍ ZÁKAZU MALOOBCHODNÍHO PRODEJE A DALŠÍCH VERDIKTŮ PŘI JEHO LETOŠNÍ ZVÝŠENÉ AKTIVITĚ. ÚSTAVNÍ SOUD TAK AKTIVISTICKY VSTOUPIL NA POLE POLITICKÉHO ROZHODOVÁNÍ, KTERÉ MU NEPŘÍSLUŠÍ – TAKTO TOTIŽ JEHO ROZHODNUTÍ HODNOTÍ I NĚKTEŘÍ ÚSTAVNÍ SOUDCI.

V KAŽDÉM PŘÍPADĚ PLATÍ PŘÍSNĚJŠÍ PRAVIDLA NA MÍSTECH, KDE JE VĚTŠÍ KONCENTRACE LIDÍ, NAPŘÍKLAD V MHD ČI OBCHODECH, TÝDENNÍ UZÁVĚRU FIREM POŽADUJÍ V OBDOBÍ VELIKONOC NĚKTEŘÍ ODBORÁŘI.

PROBLÉMY JSOU TAKÉ S NÁKUPEM SAMOTESTŮ, ČÍMŽ JE PODMÍNĚN NÁVRAT ŽÁKŮ DO ŠKOL. OSTRÝ BOJ SE ODEHRÁVÁ O JEJICH VÝROBU I DISTRIBUCI. HLAVNÍ ROLI ÚDAJNĚ HRAJE LOBING – JAK JINAK. NEJEN VE ŠKOLÁCH, PO PLOŠNÉM TESTOVÁNÍ VE FIRMÁCH VOLAJÍ ODBORNÍCI, POLITICI, ALE I SAMOTNÉ PODNIKY. POMÁHÁ, ŽE STÁT UZNAL NEINVAZIVNÍ SAMOODBĚRNÉ TESTY A DOKONCE NA NĚ TAKÉ PŘISPÍVÁ. NYNÍ UŽ JE TESTOVÁNÍ DOKONCE NAŘÍZENO VLÁDOU ČESKÉ REPUBLIKY, JE TEDY POVINNÉ.

OD 1. BŘEZNA SE MOHOU K OČKOVÁNÍ PROTI COVIDU-19 REGISTROVAT KROMĚ LIDÍ NAD 70 LET TAKÉ PRACOVNÍCI VE ŠKOLSTVÍ. OVŠEM ZÁSTUPCI PACIENTŮ S CHRONICKÝMI NEMOCEMI UPŘEDNOSTNĚNÍ UČITELŮ ODMÍTAJÍ – NIC NOVÉHO.

TAKŽE NA ZÁVĚR ALESPOŇ NĚCO POZITIVNÍHO. APLIKOVAT VAKCÍNU ZAČNOU VÍCE TAKÉ PRAKTIČTÍ LÉKAŘI A POZITIVITU BY SI MĚLY ZACHOVAT I NÁSLEDUJÍCÍ ČLÁNKY NA TÉTO STRANĚ. PŘESTOŽE NĚMEČTÍ VĚDCI VARUJÍ, ŽE NYNĚJŠÍ PANDEMIE POTRVÁ AŽ SEDM LET, MY VÁM CHCEME PŘEDLOŽIT NĚCO POVZBUZUJÍCÍHO. PŘESTOŽE PRVNÍ PŘÍSPĚVEK MIROSLAVA NOVOTNÉHO VYZNÍ MOŽNÁ JAKO BY BYL PŘIPRAVEN PRO KATEGORII SCI-FI. TEN OD MILANA SEDLÁKA JE PŘECE JEN BLÍŽ K REALITĚ.

BUDEME SE DOŽÍVAT 200 LET

Za pár let to nebude jen fantazie

Dokážete si představit svět, kde na každém rohu je 3D tiskárna, která vám vytiskne cokoliv. Umělá inteligence za vás udělá většinu práce a pomocí čipu vystudujete vysokou školu.

Životní styl se v uplynulém roce výrazně změnil a zdá se, že tento trend bude pokračovat. Nevíme, jak se nám podaří vypořádat se s covidem. Nevíme, zda nepřijde ještě horší nákaza. Všechno, co jsme loni s pandemií prožívali, psychicky lidi poznamenalo. Je třeba proto vděčně vnímat vše, co člověk má. Život, zdraví, pracovní příležitost, vzájemné vztahy.

Došlo ke změnám ve způsobu práce. Jednu dobu byly v kursu obrovské hromadné kanceláře – open space a nyní se praktikuje home

Pokračování na str. 3

Věřme, že přes všechny katastrofické scenáře, budeme moci v létě trávit dovolenou, kulturně se bavit, či aktivně sportovat. V tom lepším případě i vše najednou... ***Foto: Milan Sedlák***

NA DOVOLENOU SE ZMĚNAMI

Od nového roku dochází ke zrušení dovolené za odpracované dny, všem zaměstnancům tak nyní přísluší dovolená za kalendářní rok nebo její poměrná část, případně i dodatková dovolená.

Každý zaměstnanec měl do konce loňského roku právo na dovolenou za kalendářní rok či její poměrnou část pouze v případě, že splnil podmínku odpracování alespoň šedesáti dnů v daném roce. Pokud tuto podmínku nesplnil, měl právo na dovolenou za odpracované dny. V praxi kvůli tomu vznikala nespravedlnost, kdy zaměstnanec, který odpracoval zmí-

Pokračování na str. 2

16. řádné jednání Nedrážního republikového výboru OSŽ se bude konat v úterý 23. března 2021 formou videokonference přes MS Teams v době od 10 hodin

Ú OSŽ rozhodlo o posunutí voleb do ZO OSŽ na termín do 30. 6. 2021 a termíny konferencí podnikových výborů a tedy i NeRV na 4. až 8. říjen 2021

Termín VIII. sjezdu OSŽ je stanoven na březen 2022

NA DOVOLENOU SE ZMĚNAMI

Dokončení ze str. 1

něných 60 dnů a jehož pracovní poměr u zaměstnavatele trval celý kalendářní rok, měl právo na dovolenou za kalendářní rok. V případě, že by stejný zaměstnanec odpracoval pouze 59 dnů, byť by jeho pracovní poměr u zaměstnavatele trval celý kalendářní rok, měl by právo na dovolenou za odpracované dny, tedy pouze v rozsahu několika dnů.

Zároveň novela zákona nahradila podmínku výkonu práce v rozsahu 60 dní v kalendářním roce výkonem práce po dobu alespoň čtyř týdnů v rozsahu stanovené nebo kratší týdenní pracovní doby.

Dovolená se počítá v hodinách

Jednou z nejdůležitějších změn, které novela zahrnuje, je určování délky dovolené v hodinách namísto ve dnech, jak tomu bylo do konce loňského roku, což v praxi představovalo problém zejména u zaměstnanců s delšími či kratšími směnami, s kratšími úvazky a u těch, jimž se pracovní režim během roku změnil.

Novela zákoníku má přinést větší spravedlnost, protože zaměstnanci, kteří za rok odpracují stejný počet hodin, budou mít nárok na stejně dlouhou dovolenou. Neúplné hodiny se budou zaokrouhlovat nahoru na celé. Nejkratší povolenou délkou čerpání dovolené je polovina pracovní směny.

Nárok na čtyři týdny dovolené

Nárok na čtyři týdny dovolené má každý zaměstnanec, který u svého zaměstnavatele pracuje po celý rok.

V případě týdenní pracovní doby v rozsahu 40 hodin, kdy zaměstnanec pracuje osm hodin denně pět dní v týdnu a má nárok na dovolenou v rozsahu čtyř týdnů, může čerpat 160 hodin dovolené. Takový zaměstnanec bude čerpat celodenní dovolenou v rozsahu osmi hodin.

Naopak u zaměstnance, který odpracuje opět 40 hodin týdně, avšak každý den v jiném rozsahu, je den dovolené počítán v rozsahu tolika hodin, které měl v tento den skutečně odpracovat.

V případě, že nepracuje celý rok, ale má již odpracované čtyři týdny, přísluší mu poměrná část dovolené. Ta se stanoví jako podíl 1/52 z celkové dovolené za každý celý odpracovaný týden.

Kvůli karanténě se nekrátí

Novela zmírňuje postih neomluvených absencí.

Dosud šlo provinilci zkrátit dovolenou za neomluvenou absenci o jeden až tři dny. Od ledna je krácení možné jen o počet zameškaných hodin. Přitom i nadále platí, že neomluvená zameškání kratších částí jednotlivých směn lze pro účely krácení dovolené sčítat. Pracovníkovi ale musí zůstat minimálně dva týdny dovolené.

Překážky v práci nově nebudou důvodem pro krácení dovolené, ale započítají se jako výkon práce. Započítávat se bude karanténa i dočasná pracovní neschopnost, ale například také rodičovská dovolená.

Převod musí schválit řídící pracovník

Možnost započtení však budou mít jen ti zaměstnanci, kteří u zaměstnavatele odpracovali minimálně dvanáctinásobek týdenní pracovní doby, tedy 480 hodin, a to do maximální výše 800 hodin, což odpovídá dvacetinásobku týdenní pracovní doby při čtyřicetihodinové pracovní době týdně.

Novela za jistých okolností povoluje převod části nevyčerpané dovolené do dalšího roku. Tuto změnu mnozí uvítají, i když nebude samozřejmá. Zaměstnanec totiž musí o převod písemně požádat a zaměstnavatel mu není povinen vyhovět. A hlavně, převádět budou moci jen ti, kteří mají v daném kalendářním roce nárok na dovolenou delší než čtyři týdny. Převést přitom půjde pouze nevyčerpanou část dovolené, na niž vznikl nárok v daném kalendářním roce a zároveň čtyři týdny přesahuje.

Od ledna je rovněž možné, aby se dosavadní zaměstnavatel dohodl s novým na převodu nevyčerpané dovolené u bývalého zaměstnance. Ta by se mohla k novému zaměstnavateli převést i v případě, že nový pracovní poměr nenavazuje bezprostředně na ten ukončený, z něhož se dovolená převádí.

Sportovní vedoucí získají týden navíc

Zaměstnanci, kteří působí na akcích pro děti a mládež, budou mít nárok na placené volno.

Novela rozšiřuje možnost volna i na sportovní soustředění, a navíc ze tří týdnů umožňuje zaměstnanci využít jeden týden jako placené volno s náhradou mzdy, a to za podmínky, že akci pořádá právnická osoba zapsaná ve veřejném rejstříku nejméně pět let a její hlavní činností je práce s dětmi a mládeží. Splnění této podmínky musí zaměstnanec zaměstnavateli prokázat.

VÝHODNÉ PŮJČKY PRO MLADÉ RODINY

Na výhodné půjčky od státu dosáhne víc mladých lidí. Státní fond podpory investic (SFPI) zvýšil věk pro poskytnutí půjčky ze 36 na 40 let.

Zvýšily se i limity

Navýšily se také maximální částky poskytnutých úvěrů, u pořízení bytu například z 1,2 milionu korun na dva miliony. Úroková sazba u všech půjček SFPI pro mladé, která se odvíjí od základní sazby EU pro Českou republiku, je aktuálně jedno procento.

Nově je možné financovat také družstevní podíl.

Program Vlastní bydlení navazuje na Program pro mladé. Žádosti lze podávat na pracovištích SFPI v Praze a v Olomouci. O státní půjčku na rekonstrukci nebo pořízení nového bydlení mohou žádat mladé rodiny. Žádat mohou i bezdětní manželé nebo registrovaní partneři. U žadatelů, kteří nejsou manželé, je podmínkou dítě do 15 let.

Splatnost úvěru je maximálně deset let při modernizaci a 20 let na pořízení obydlí

Maximální výše úvěru na modernizaci se zvýšila z původních 300 tisíc na 600 tisíc korun. U pořízení rodinného domu vzrostla ze dvou milionů na 2,4 milionu korun. Úroková sazba se nově sníží o 0,2 procentního bodu za každé dítě do 15 let, o které žadatel trvale pečuje, minimálně je to však jedno procento.

Pojištění je vyžadováno jen u rodinného domu

Novinkou je také to, že pojištění proti živelním pohromám je požadováno pouze u rodinného domu. Původně bylo i u bytu. Navíc nejsou stanoveny limity na podlahovou plochu. V předchozím programu bylo u bytu maximum 75 metrů čtverečních, u rodinného domu 140 metrů čtverečních.

Po narození dítěte lze splácení přerušit

Splatnost úvěru je maximálně deset let při modernizaci a 20 let na pořízení obydlí.

Státní fond umožní na žádost příjemce přerušení splácení jistiny až na dobu dvou let z důvodu narození, osvojení, poručenství, svěření dítěte do péče nebo pěstounství dítěte. Celková doba splatnosti úvěru se následně prodlouží o dobu, na kterou bylo povoleno přerušení splácení jistiny.

Foto: Karolína Houdková

BUDEME SE DOŽÍVAT 200 LET

Dokončení ze str. 1

office. Z home office zavládlo velké nadšení, ale již jsou signály, že se tento způsob práce trochu vytratí. Ne každý je schopen doma pracovat. Nemá vlastní řád, raději si bude číst, lelkovat, nebo koukat na televizi. Většina lidí úkoly odkládá a neplní. Je to vlastně pohodlnost ba dokonce lenost. Doma se člověk buď k práci nedonutí, nebo se do práce ponoří a pracuje víc, než je zdrávo. Doma chybí předěly mezi odpočinkem a prací.

Změnami projdou jistě všechna odvětví. Městská doprava bude vybavena přístroji na ničení virů a bakterií. Stejně tak najdeme stejná zařízení v kinech divadlech a obchodních centrech. Na vzestupu bude sdílení aut. Co mě vede k takové myšlence. Osobní auto využívá majitel asi hodinu či dvě denně. Zbytek času auto zabírá místo v ulicích. Sdílení aut tak nabízí řešení. Velké spojené prostory budou budoucností. Veřejné budovy budou víceúčelové s proměnlivostí příček a uspořádání. Výrazně přibude on line přenosů v oblasti kultury. Je sice pravdou, že je to takové neživé. Zážitky spojené s návštěvou kulturní akce jsou neopakovatelné. Jenže covid je sice hrozný, ale má nízkou smrtnost. Kdyby přišla epidemie s vyšší smrtností tak, jak předvídají světoví epidemiologové, pak jistě nebudeme řešit absenci kontaktu.

Co dalšího můžeme očekávat v budoucnosti?

Nesmírně se rozšíří využívání umělé inteligence a covid to uspíšil. Je to výborný společník a stojí za to ho využívat víc a víc. Je však třeba si uvědomit, že také škodí. Bere nám práci. Knihu zatím nenapíše, ale články už umí. Dokáže rozpoznat jak co psát, kdy zvýraznit emoce a strukturu textu. Nepoznáte, že to napsal živý člověk. Naučí se psát o umění, sportu, skládá vážnou hudbu i pop.

Jsou to mistrovská díla a jen dirigent pozná, že tomu chybí člověčina. Stroje jsou již dnes schopné napsat básničku, namalovat obraz. Tak se může stát, že umělá inteligence zabere až padesát procent pracovních pozic. Jedná se o práce opakovatelné, pravidelné, kdy se vytvoří algoritmus a práci zastane robot.

Co nám umělá inteligence nevezme, jsou práce, které se svou povahou, často mění a je nutné rozhodovat v nestandardních podmínkách. Lidé tak budou potřební ve službách, kde se hledá lidský kontakt.

Umělá inteligence bude spolupracovat s lékaři a sáhne i do samotného léčení. Již dnes společnosti Amazon, Google, IBM investují stovky miliard do programů na omlazování organizmu a odstraňování chorob. Jsou na stopě úžasných vynálezů a prodlužování života. Pracuje se na tom, aby se smrt vytěsnila.

Ty vynálezy jsou tak úžasné, že je každý bude chtít. Bude to ale drahé. Prodloužit si život třeba na 200 let bude možné ale minimálně za desítky milionů. To bude byznys, který si ne každý bude moci dovolit. Už dnes je možné staré buňky přesvědčit, že se mají chovat jako mladé. Program DNA to dokáže.

Tento byznys v péči o tělo a prodlužování života bude nejdůležitější v příštích letech. Rozjedou se hlavně 3D tiskárny, které vytisknou vše kromě mozku, ten se vyrobit nedá. Ruku nebo nohu z vlastních kmenových buněk ale vytisknout není problém a tělo ji přijme.

Zní to jako sci-fi, ale je to nadějné. Rozvine se materiálové inženýrství.

Veškeré předměty kolem nás půjde vyrobit 3D tiskem, nebo je atom po atomu poskládají roboti. Přijde bezodpadová výroba, ani molekula nepřijde nazmar. Nebudou žádné odpady, jen na skládkách z naší doby. To bude něco pro archeology. Nebudou se těžit suroviny, nebudou se vyrábět a obrábět ingoty a předměty. Tenhle řetězec zmizí. Předmět se vyrobí rovnou na míru, třeba i z odpadů.

Tisk 3D bude stále dokonalejší a jeho náplně také. Budou se tak stavět domy silnice, mosty, auta. Zboží se nebude převážet po celém světě. Přestane se využívat levná pracovní síla, zmizí spousta továren a dílen. Dnes, když to budete někomu vyprávět, bude nevěřícně kroutit hlavou. Ani mladí takovou představou nejsou nadšeni a tvrdí, že to bude hrozný svět.

Nejvíce je zajímá otázka, jak se bude vyvíjet člověk a zda přijdou čipy.

Čipy už zde jsou. Elon Musk propaguje propojení mezi buňkami mozku a elektronikou. Chcete mít vysokou školu, koupíte si čip, nasunete ho pod kůži a druhý den máte vystudováno. Jedná se však pouze o pasivní znalosti, nejedná se o tak zvanou funkční gramotnost. Ta se rodí opakováním a používáním. Ale můžete mít škol, kolik chcete. Takto si bude moci zvýšit IQ i kapacitu paměti. Můžou dokonce zmizet mobily a začne se využívat telepatie. Telepatie technologickou cestou s určitými omezeními, aby vám někdo nečetl myšlenky.

Takový svět, ve kterém jde všechno samo, vezme lidem lidské úsilí a uspokojení z toho, že něco dokáží. Spousta lidí může proto trpět úzkostí a nebude si vědět rady. Nejžádanějším povoláním bude psycholog a psychiatr.

Každá významná technika přináší možnosti i hrozby. Věci se nám i usnadní. Bude to velmi překotná doba, ale naučíme se jí kočírovat. Výzvy nás k tomu donutí. Největší výzvy nám přináší krize. A příležitosti doslova extrémní.

Ze zápisníku Miroslava Novotného

PROČ JE DŮLEŽITÉ UDRŽOVAT TRADICE

BLÍŽÍ SE VELIKONOCE

Proč něco takového udržovat? K čemu je to dobré? Máme tady spoustu nových tradic, které jsou zábavnější a modernější…

Nejsem proti čemukoli novému. A rozhodně si stojím za tím, že dokud je důvod něco slavit, je život v pořádku. Ale… To „ale" znamená mnoho.

Ještě v relativně nedávné době byly zvyky, obyčeje a tradice pevně zakořeněny v každé zemi, oblasti a dokonce kraji. Každá vesnička měla své tradiční zvyklosti založené na tradicích historicky podložených i takových, o kterých nikdo netušil, jak vznikly, ale přesto se držely. Ačkoli byly krajové odlišnosti, celkově zapadaly do zvyklostí dané země.

V moderní evropské společnosti sílí tlak na potření takové svébytnosti.

Je to v pořádku? Je v pořádku, aby byly všechny kultury stejné?

Pokud vyrazím na dovolenou, snažím se vyhnout hotelům s euro snídaní, euro kuchyní. Snažím se poznat zvyky a tradice obyvatel států, které navštívím. Tito obyvatelé jsou většinou hrdí na to co produkují, prodávají a odkud pochází. A stejné je to s našimi tradicemi. Jsou barevné a krásné. A moderní budou, dokud je tak budeme vnímat. Jsou založeny na pohanské nebo křesťanské tradici a liší se kraj od kraje. V městech se udržují o poznání méně než na vesnicích. Zejména v moravskoslezských regionech jsou stále živé. Jsou to tradice našich předků, z nichž pocházíme a je třeba si jich vážit. Jakmile ztratíme identitu, budeme jen další „euro snídaní".

A jaké svátky nás čekají v nejbližších dnech?

Samozřejmě ty jarní. Především Velikonoce. Jsou nejdůležitějším křesťanským svátkem. Pojďme si shrnout, co jim předchází a třeba si je užijete jako Vánoce.

Už u Keltů probíhaly oslavy nového života, jara a plodnosti. Už tenkrát bylo hlavním obětním darem vejce, jakožto symbol nového života. Pro oslavu slunce a jeho hřejivých paprsků se pekly bochánky s křížovým zářezem dnes zvané mazance. Věřilo se, že pokud každý z rodiny sní jeho kousek, zůstane celý rok zdravý. Dalším rituálem dochovaným do dnešní doby bylo „Vynášení smrtky či Morany", představitelky končící zimy. Postupně se pohanské zvyky překrývají s křesťanskými tak, že už nevíme, který je který.

Masopust, Pašijový týden, Škaredá středa, Zelený čtvrtek, Velký pátek, Bílá sobota, Boží hod velikonoční, Velikonoční pondělí.

Neberte tyto tradice jako cosi staromódního a zkostnatělého. Zkuste si je užít jako oslavu jara, stejně jako naši předci. Zkuste tím oslovit naše předky a obohatit naše potomky. Vánoce jsme si vzít nenechali. Nenechme se ochudit ani o ty další svátky a tradice.

Miroslav Novotný

SKANSKA VYVINULA UNIKÁTNÍ MATERIÁL

Přírodní kámen dochází, přichází umělý beton

Stavební společnost Skanska vyvinula spolu s partnerskou českou firmou ERC-TECH unikátní materiál, který nahrazuje přírodní kamenivo ve stavebním betonu. Umělý beton zvaný „Rebetong" využívá suť ze zdemolovaných staveb. Řeší tak nejen nedostatek kamene, ale i likvidaci stavebního odpadu, který představuje až polovinu veškerého odpadu, který se v Česku vyprodukuje.

Stavbařům dochází přírodní kámen. Od 70. let se neotevřel v Česku jediný nový lom. Řešením by mohl být umělý beton, což je trend, který má šanci se v budoucnu prosadit stále silněji. Lze předpokládat, že přírodní zdroje kameniva v brzké době úplně vyschnou. Pak bude nutné beton vyrábět z něčeho jiného než z přírodního kamene a určitě to stavbařům způsobí obrovský problém.

Podle šéfa SKANSKY už během pěti či sedmi let se schopnost vyrábět a používat umělý beton stane výraznou konkurenční výhodou jeho firmy. Skanska je zatím první firma na českém trhu, která beton z recyklátu používá, další však budou podle Jurky nevyhnutelně následovat.

Rebetong je původně český vynález. Celé kouzlo spočívá v tom, že se nejedná o syntetický beton, ale o beton z recyklátu, ke kterému se přimíchá jakási tajná přísada.

Umělý beton podle Jurky stavby neprodraží, protože recyklace demoliční suti podle něj není dražší než dodávka přírodního kamene ani standardní výroba betonu. Nyní je třeba vyřešit, aby měl tento materiál stejnou únosnost jako standardní beton.

České betonové království Best je na prodej

Skanska beton z recyklátu už používá v praxi, poprvé při stavbě rezidenčního projektu Čertův vršek v Praze. „To je zatím největší projekt tohoto typu," říká Jurka. Rebetong se uplatnil také na několika menších stavbách v Čechách i na Moravě.

Jurka je přesvědčen, že bude třeba vyvinout materiály schopné přírodní kamenivo zcela nahradit. „Ale ani tak si nemyslím, že třeba za 30 let už budeme stavět jenom z recyklovaného betonu, myslím, že zdroje přírodního kamene budeme muset i tak hledat. Ale podíl recyklovaných materiálů bude mnohonásobně větší než dnes," odhaduje.

Zelený trend

Posilování tzv. cirkulární ekonomiky, která stojí na opětovném využívání odpadu, je stále výraznějším trendem v řadě odvětví. Dalším příkladem je třeba opětovné využití betonového povrchu, který se odstraňuje z původní vozovky při opravách dálnice D1. Rozdrcený vybouraný materiál se při nové stavbě dává do podkladních vrstev.

Dalším silným trendem, který mění stavebnictví, je podle Jurky tlak na úspory energií při provozu budov a také na snižování emisí skleníkových plynů.

Celá skupina Skanska chce být do roku 2050 zcela uhlíkově neutrální, už do roku 2030 má snížit emise o polovinu. „Cestou k tomu je i to, že v České republice nakupujeme už jenom zelenou energii – byť samozřejmě můžeme diskutovat o tom, co to zelená energie vlastně je," říká Jurka.

V Česku se 30 let neotevřel nový lom. Dojde materiál, varují stavaři

Energii se zeleným certifikátem prodávají distribuční firmy, v západní Evropě je o ni u spotřebitelů velký zájem. A to i přes to, že jde hlavně o marketingovou nálepku: elektřina v distribuční síti se podle původu či typu výroby rozlišit nedá. Distributoři ale deklarují, že objem zelených certifikátů nepřekročí objem energie, kterou nakupují z obnovitelných zdrojů. Na druhou stranu se se zelenými certifikáty běžně obchoduje mezi jednotlivými státy.

Tlak na snižování emisí a recyklaci odpadů každopádně podle Jurky do budoucna výrazně ovlivní celé stavebnictví. „V první chvíli se ozývají varování, že stavby pak budou dražší. Já si to ale nemyslím," říká Jurka, podle něhož mohou zelené trendy do budoucna stavby naopak zlevnit.

„Když se dnes budova postaví podle nejvyšších standardů, tak je třeba o pět procent dražší než budova normální. Ale myslím, že pro budoucnost – nejen nás, ale i planety – těch pět procent navíc není až takový problém. Hledají se alternativní materiály i postupy, které snižují uhlíkovou stopu až na nulu. Je to silný trend a myslím, že mladá generace už nebude chtít žít v jiných než v zelených budovách," uzavírá šéf středoevropské Skansky.

Ilustrační foto: Skanska a.s.

Bc. Renata Dousková

COVID-19 A MOŽNOSTI TESTOVÁNÍ V ČESKÉ REPUBLICE

Testování ve firmách

Od začátku března 2021 se ve firmách rozjelo plošné testování na covid-19 bez zdravotníků, tzv. samotestování. Stát na něj přispívá z veřejného zdravotního pojištění a proplatí max.4 testy měsíčně na každého zaměstnance či osobu samostatně výdělečně činnou. Dobrovolně a plně na náklady zaměstnavatele lze testy provádět i častěji.

Rovněž je možné testování POC antigenními testy „závodním" či smluvním lékařem daného podniku, nebo externím poskytovatelem zdravotních služeb.

Povinnost zajistit testování zaměstnanců v podnicích je uloženo zaměstnavateli mimořádným opatřením Ministerstva zdravotnictví ČR. Zaměstnavatel nemůže zaměstnance nutit, aby si test obstarali sami, přesto se v některých firmách tak děje.

Odmítnutí zaměstnance podstoupit test lze posuzovat jako porušení § 301 písm. c) zákoníku práce.

Přehled domácích testů, volně dostupných v lékárnách

Domácí testy na COVID-19 jsou jednou z možností, jak se chovat zodpovědně například před návštěvou příbuzných. Kdo si nechce rezervovat termíny a dopravovat se na přesný čas na místa, kde se zdarma provádějí antigenní testy pro veřejnost, možnosti má.

Kloktací PCR test

Funguje na PCR principu jako klasické a nejznámější výtěrové testy nosohltanu. Klíčovou výhodou kloktacího testu má být jeho jednoduchá proveditelnost. Odebraný vzorek se odevzdá kurýrovi, který vzorky následně veze do testovací laboratoře. Výsledek se dozvíte do 36 hodin od odevzdání vzorku.

Velkou výhodou je, že test splňuje všechny potřebné standardy a jeho výsledek je díky certifikaci CE IVD **uznáván napříč Evropskou unií** – neboli můžete s ním vycestovat a bude uznaný jako platný. Nevýhodou je jednak vysoká cena a také fakt, že je zatím dostupný pouze na území Prahy a v obcích do 10 km od Prahy.

Pokračování na str. 6

DOBROVOLNÉ TESTOVÁNÍ PRO VŠECHNY POJIŠTĚNCE V ČR POMOCÍ ANTIGENNÍCH TESTŮ 1/2

Je třeba vědět, že nakažené osoby jsou infekční již dva dny před tím, než se u nich projeví první příznaky nemoci.

U některých nakažených osob se dokonce žádné příznaky neprojeví. To znamená, že infekční můžete být i přesto, že se cítíte zdravě. Značná část osob šíří onemocnění COVID-19 zcela **nevědomě**.

Cílem dobrovolného preventivního testování veřejnosti s využitím antigenních testů je včasné odhalení infekčních osob a tím **omezení dalšího šíření onemocnění COVID-19**.

PROČ SE NECHAT TESTOVAT?

- Ověříte si, zda prodělláváte onemocnění COVID-19 či nikoli.
- Pomůžete zjistit, jaká je **skutečná epidemiologická situace v ČR**.
- Zjistíte-li, že prodělláváte onemocnění COVID-19, můžete **včas** přijmout preventivní opatření a **zabránit tak dalšímu šíření nákazy**:
  - Ochráníte své příbuzné a přátele.
  - Zabráníte zavlečení nákazy do pracovního kolektivu.
  - Ochráníte osoby v riziku ve Vašem nejbližším okolí (zejména starší a nemocné).
  - Omezením šíření onemocnění COVID-19 přispějete ke zlepšení epidemiologické situace v ČR a **návratu k normálnímu životu**.

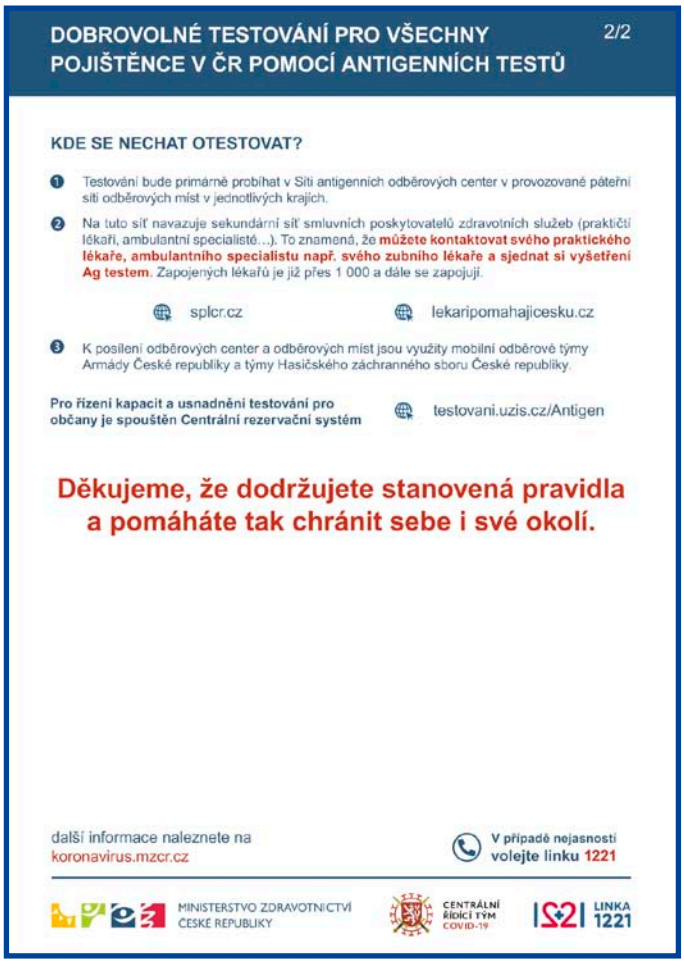
KDO SE MŮŽE NECHAT OTESTOVAT?

- **Všichni pojištěnci v ČR**, kteří se prokáží průkazem pojištěnce nebo náhradním dokladem.
- **Mohou se jít otestovat opakovaně, avšak nejvýše jedenkrát za 3 dny.**
- Nejedná se o jednorázovou akci jako v jiných zemích, ale pojištěnci se mohou testovat opakovaně.

JAK TESTOVÁNÍ POMOCÍ AG TESTŮ PROBÍHÁ?

- Na webu MZ ČR naleznete seznam odběrových míst, testují i vybraní praktičtí lékaři.
  koronavirus.mzcr.cz/antigenni-testovani
- Zvolíte si odběrové místo a na webu si zarezervujete datum a čas Vašeho testu.
- Ve Vámi zvoleném termínu se dostavíte na odběrové místo, kde se budete řídit pokyny personálu.
- Mějte s sebou **občanský průkaz/náhraní doklad a kartičku pojištěnce.**
- Po odběru počkáte ve vyhrazeném prostoru na výsledek testu.
- Výsledek testu se dozvíte nejpozději do 20 minut.
- Dle výsledku testu obdržíte instrukce k dalšímu postupu.

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY · CENTRÁLNÍ ŘÍDÍCÍ TÝM COVID-19 · LINKA 1221

DOBROVOLNÉ TESTOVÁNÍ PRO VŠECHNY POJIŠTĚNCE V ČR POMOCÍ ANTIGENNÍCH TESTŮ 2/2

KDE SE NECHAT OTESTOVAT?

1. Testování bude primárně probíhat v síti antigenních odběrových center v provozované páteřní síti odběrových míst v jednotlivých krajích.
2. Na tuto síť navazuje sekundární síť smluvních poskytovatelů zdravotních služeb (praktičtí lékaři, ambulantní specialisté…). To znamená, že **můžete kontaktovat svého praktického lékaře, ambulantního specialistu např. svého zubního lékaře a sjednat si vyšetření Ag testem**. Zapojených lékařů je již přes 1 000 a dále se zapojují.
   splcr.cz · lekaripomahajicesku.cz
3. K posílení odběrových center a odběrových míst jsou využity mobilní odběrové týmy Armády České republiky a týmy Hasičského záchranného sboru České republiky.

Pro řízení kapacit a usnadnění testování pro občany je spouštěn Centrální rezervační systém testovani.uzis.cz/Antigen

Děkujeme, že dodržujete stanovená pravidla a pomáháte tak chránit sebe i své okolí.

další informace naleznete na koronavirus.mzcr.cz

V případě nejasností volejte linku 1221

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY · CENTRÁLNÍ ŘÍDÍCÍ TÝM COVID-19 · LINKA 1221

Bc. Renata Dousková

COVID-19 A MOŽNOSTI TESTOVÁNÍ V ČESKÉ REPUBLICE

Dokončení ze str. 5

Test na COVID-19 z moči

Je jednoduchý a bez nepříjemných stěrů, provedením připomíná těhotenský test. Test z moči zjišťuje přítomnost určitých – a pro virus COVID-19 specifických – aminokyselin. Test díky svému principu dokáže přibližně zobrazit i nálož viru v těle – tedy to, jak je případná infekce rozsáhlá. Výsledek je viditelný bezprostředně po provedení testu.

Velkou výhodou testu je, že přítomnost viru odhalí velmi brzy. Testované látky jsou totiž v moči přítomné velmi brzy po nákaze. Nevýhodou je, že test funguje pouze orientačně, nenahrazuje antigenní nebo klasické PCR testy, nutné například pro cesty do zahraničí.

Lízátkový (houbičkový) test

Jde o novou metodu pro antigenní testování na koronavirus ze slin. Test spolehlivě detekuje i nové mutace koronaviru. Používá se již například v Rakousku, Německu, Itálii nebo Španělsku. Odběr vzorku se provádí vložením speciálního odběrového tamponu, „lízátka", do úst testovaného. Testovací kazeta pro odečtení výsledku je již součástí setu. Výsledek testu je znám okamžitě po odečtení.

Antigenní testy Humasis

Tyto testy korejské společnosti dostaly výjimku ministerstva zdravotnictví, a jsou tak povolené k použití laické veřejnosti pro domácí samotestování.

Vlastní testování je velmi jednoduché. Provádí se ve 3 krocích. Nejprve si testovaný provede výtěr z nosu (ne nosohltanu), poté vloží vzorek do testovacích médií a následně odečte výsledek na testovací destičce. Výsledky testu jsou zřejmé do 15 minut.

ODBOROVÉ SDRUŽENÍ ŽELEZNIČÁŘŮ
Dům Bohemika, Na Břehu 579/3, 190 00 Praha 9

POZVÁNKA

na semináře, které se uskuteční formou **videokonference** ve dnech:

1. **08. dubna 2021** — **od 9:30 hod.**
   Gestor: Zdeněk Görner
   Seminář pro hospodáře, členy RK ZO OSŽ, případně i předsedy ZO OSŽ.

2. **15. dubna 2021** — **od 9:30 hod.**
   Gestor: JUDr. Petr Kožmín, MBA, LL.M.
   Seminář pro funkcionáře ZO OSŽ působící na úseku BOZP.

3. **27. dubna 2021** — **od 9:30 hod.**
   Gestor: JUDr. Petr Večeř
   Seminář pro členy ZV ZO OSŽ, členy Výborů OSŽ se zaměřením na pracovněprávní problematiku, předpisů souvisejících, prováděcích, dále vnitřních předpisů OSŽ a vnitroodborovou činnost apod.

Žádáme o dodržování následujících pravidel během konání videokonference. Každý přihlášený účastník obdrží do svého e-mailu odkaz (MS TEAMS), který rozklikne a zvolí připojení přes webové rozhraní.

Každý účastník si po přihlášení a vzájemném potvrzení s organizátorem vypne kameru a zvuk. Pokud bude mít dotaz, přihlásí se prostřednictvím ikony ve vzhledu „ruky", která je v pravé horní části obrazovky spolu s ikonami „kamera" a „mikrofon". Organizátor Vás vyzve k hovoru. Po zodpovězení dotazu opět svůj mikrofon a kameru vypnete a stejně tak ikonu „ruky".

V případě, že nemáte možnost připojení, např. z důvodu nedostatečného technického vybavení, kontaktujte, prosím, svého předsedu ZO OSŽ a dotazujte se na možnost zabezpečení připojení. Dále Vás chceme upozornit, že k připojení je zapotřebí dostatečný datový tok, nejlépe prostřednictvím kabelu nebo Wifi. Přihlášení přes mobilní telefon je náročné na spotřebu dat.

Vážená paní předsedkyně, vážený pane předsedo,

žádáme Vás tímto o nahlášení účastníků z Vaší ZO OSŽ na toto školení nejpozději **týden před konáním semináře** na e-mail: monika.vitnerova@osz.org. Současně sdělte jejich zaměstnavatele (Správa železnic, ČD, ČD Cargo, nedrážní zaměstnavatelé).

Potvrzení o účasti na semináři formou videokonference obdrží každý účastník po jeho ukončení e-mailem.

Těšíme se na Vás!

V Praze, dne 2. března 2021

ODBOROVÉ SDRUŽENÍ ŽELEZNIČÁŘŮ
Dům Bohemika
Na Břehu 579/3, 190 00 Praha 9
IČO: 00225479, DIČ: CZ00225479

Mgr. Martin MALÝ
předseda
ODBOROVÉHO SDRUŽENÍ ŽELEZNIČÁŘŮ

Věnujte pozornost sdělení zdravotníků

Před příjezdem sanitky si nasaďte respirátor

Obracíme se na vás s naléhavou prosbou. Pokud k vám vyjede naše posádka, je nezbytné, aby si pacient (umožňuje-li to jeho zdravotní stav) nasadil respirátor minimálně třídy FFP2 či KN95 bez výdechového ventilu. A stejně tak musí učinit i všichni, kdo jsou na místě události, resp. ti, kteří přijdou do kontaktu s naší výjezdovou skupinou. Děkujeme za respektování této prosby a její případné sdílení.

DRUHY SCHVÁLENÝCH OČKOVACÍCH VAKCÍN PROTI COVIDU-19

Poté, co agentura EMA kladně posoudila bezpečnost, kvalitu a účinnost zkoumaných vakcín, komise vydala rozhodnutí o podmíněné registraci vakcíny vyvinuté společnostmi BioNTech a Pfizer (21. prosince 2020), vakcíny vyvinuté společností Moderna (6. ledna 2021) a vakcíny vyvinuté společností AstraZeneca (29. ledna 2021). Nově ještě Johnson & Johnson (J&J) a v jednání je také Novavax,

Výbor pro humánní léčivé přípravky vydává kladné doporučení pouze tehdy, pokud důkazy přesvědčivě prokáží, že přínosy očkování převyšují jakákoli rizika vyplývající z vakcíny.

Dana Žáková, svazová inspektorka BOZP OSŽ

HOUBY, HOUBY, HOUBIČKY…

Nebojte se, nedala jsem se na houbaření ani nepožila lysohlávek. Jen jsem si pro tento článek vybrala téma, které zasluhuje naši zvýšenou pozornost, protože mezi houby, které se sice nesbírají, ale zároveň je všichni dobře známe, patří i plísně, a o nich dnes bude řeč… Proto dnes začínáme mykologickým úvodem z velmi prostého důvodu – některé dobře namnožené houbičky nás mohou časem přivést k lékaři nebo hrobníkovi na lopatu.

Název „plíseň" představuje hovorové označení pro skupinu hub, která pokrývá povrch místa kde se uchytí jemnými bílými nebo barevnými vlákny (tělo houby, tzv. hyfa). Mnohem horší pro naše zdraví je však způsob jejich reprodukce pomocí „spor". Spory jsou rozmnožovací částečky, pouhým okem neviditelné, šířící se vzduchem podobně jako pyl (velikost cca 3 až 12 µm), které jsou uvolňovány z orgánů vyrůstajících ze skryté části plísně – jejího podhoubí (tzv. mycelia). Ze spor za dobrých podmínek vyroste nové houbové vlákno a tím je celý cyklus uzavřen. Plísně jsou mimořádně přizpůsobivé. V minulosti žily většinou v zemi, ale nyní jsou schopné růst a množit se prakticky na jakémkoli materiálu.

Teď se dáme společně do houbaření. Vstaňte ze židlí a podívejte se na zdi, za skříňky, do všech rohů a do umýváren. Přítomnost plísně může hlásit i podivný zatuchlý zápach. Pokud jste teď plíseň někde objevili, věřte mi, že to není jen estetický problém, ale i problém zdravotní – taková hezká časovaná puma. I když plísně nejsou přímo jedovaté a mají krásná, téměř poetická jména (např. Aspergillus, Penicillium, Alternaria, Rhizopus, Mucor, …), jejich výskyt je pro naše zdraví mimořádně nebezpečný. Nejlépe je jim ve vlhkém a teplém vnitřním prostředí, kde se rychle šíří, potřebují ke svému růstu teploty mezi 25–30 °C, vlhkost nad 65 %, ideálně tmu a jedinou možností prevence je zabránění přítomnosti nadměrné vlhkosti, kterou potřebují k růstu a rozmnožování, stejně jako každá běžná houba. Pokud jsou s námi v místnosti, dýcháme je, polykáme s jídlem, a co hůř, jejich spory nosíme na oblečení domů k rodině…

Nejčastějším zdravotním důsledkem výskytu plísní jsou alergické reakce – mohou být okamžité nebo vlivem dlouhodobého působení na organizmus (např. kýchání, rýma, kašel, zarudnutí očí, svědění očí a pokožky, vyrážka apod.), dále způsobují astmatické záchvaty u lidí, kteří jsou tímto onemocněním postiženi a u potravinových plísní je prokázána i souvislost s některými druhy rakoviny.

V jednání se zaměstnavatelem nám může pomoci např. § 5 vyhl. 6/2003 Sb., který udává, že „nepřípustný je viditelný nárůst plísní na zdech a povrchu pobytových místností" (pozn. jedná se o místnosti nebo prostory, které svou polohou, velikostí a stavebním uspořádáním splňují požadavky k tomu, aby se v nich zdržovaly osoby) nebo vyhl. 268/2009 Sb., § 10, (1) Stavba musí být navržena a provedena tak, aby neohrožovala život a zdraví osob…, zejména následkem b) přítomnosti nebezpečných částic v ovzduší, h) výskytu vlhkosti ve stavebních konstrukcích nebo na povrchu stavebních konstrukcí uvnitř staveb.

OSŽ
NEŽ BUDEŠ VYPOVÍDAT
ZAVOLEJ
602 262 544
KRIZOVÁ LINKA OSŽ

Hlavní příčiny vzniku a šíření plísní v obytných budovách

- **únik vody, špatná izolace rizikových míst, tepelné mosty**
  – nutnost rychlé opravy, pravidelné údržby budov, použití správné izolace na rizikových místech, seřízení oken,
- **špatná nebo nízká cirkulace vzduchu v budově, kondenzace par z důvodů rozdílů teplot** – nutnost pravidelného větrání, použití klimatizační jednotky, ventilátorů, odvětrání do venkovního prostoru u zařízení nebo technologií, které produkují vlhkost, oddálení nábytku od stěn,
- **vysoká vlhkost vzduchu v místnosti (nad 50 %)**
  – použití vysoušečů, nepřetržité vytápění v zimních měsících.

Likvidace plísní:

- nutnost úplné sanace / odstranění napadených částí (sanace pochází z latinského slova sanare – uzdravit, zhojit),
- speciální chemické prostředky, barvy a nátěry, které obsahují plísňové inhibitory, problém pouze na čas potlačují a zpomalují šíření plísně,
- tvrdé povrchy, které napadla plíseň, mohou být umyty jakýmkoliv mycím prostředkem a vodou, ale musí být následně zcela vysušeny,
- porézní nebo absorpční materiály (jako jsou látky, stropní obklady, koberce atd.) je nutné beze zbytku zlikvidovat,
- při jakékoli manipulaci je nutné používat osobní ochranné pracovní pomůcky (pryžové neporézní rukavice, ochranné brýle, případně vhodný respirátor) – i ty je nutné po ukončení prací zlikvidovat, aby nedocházelo k přenesení spor na jiná místa.

Foto: Jan Buchta

Bc. Renata Dousková, Miroslav Novotný

Příspěvek
NA ZAPRACOVÁNÍ

Příspěvek má zabezpečit, aby uchazečům o zaměstnání, kterým úřad práce věnuje zvýšenou péči, byla tato péče věnována i u zaměstnavatelů v počátcích jejich začlenění na trhu práce. Poskytuje se na základě dohody mezi úřadem práce a zaměstnavatelem po dobu maximálně tří měsíců. Měsíční příspěvek na jednoho zaměstnance pověřeného zapracováním může činit nejvýše polovinu minimální mzdy.

Měsíčně může být poskytován fyzické osobě, která bude zaměstnance zapracovávat. Příspěvky poskytuje úřad práce na žádost zaměstnavatele. Zaměstnavatel musí osvědčit, že nemá daňové nedoplatky a nedluží pojistné na sociální zabezpečení ani zdravotní pojištění. ***M.N.***

Příspěvek
NA VEŘEJNĚ PROSPĚŠNÉ PRÁCE

Tento příspěvek mohou získat od úřadu práce územní samosprávné celky k údržbě veřejných prostranství, pozemků, které obec spravuje. Jedná se o veřejně prospěšné práce. Jsou to časově omezené pracovní příležitosti nejdéle na 24 po sobě jdoucí kalendářní měsíce a to i opakovaně.

Výše příspěvku může být až do skutečně vynaložených prostředků na mzdy nebo platy na zaměstnance, včetně pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na aktivní politiku zaměstnanosti a pojistného na všeobecné zdravotní pojištění. Poskytuje se měsíčně nebo v jiném dohodnutém období a je splatný do 30dnů od předložení vyúčtování mzdových nákladů. ***M.N.***

Příspěvek
PŘEKLENOVACÍ

Pravidla jsou stanovena v § 114 ZOZ. Příspěvek je určen samostatně výdělečným osobám, které přestanou být uchazečem o zaměstnání a začnou vykonávat samostatnou výdělečnou činnost.

Příspěvek se poskytuje nejdéle na dobu 5 měsíců a jeho výše činí maximálně 0,25násobku průměrné mzdy v NH, tedy 35 951 Kč.

Poskytuje se jednorázově za celé období a je splatný do 30 dnů od podpisu dohody. Je určen na provozní náklady /nájemné náklady na opravu a údržbu objektu, kde je výdělečná činnost provozována, náklady na dopravu materiálu a hotových výrobků.

M.N.

Příspěvek
NA ZŘÍZENÍ VOLNÝCH PRACOVNÍCH MÍST

Podle § 113 ZOZ se jedná o společensky pracovní účelová místa. Na tato účelová místa může úřad práce poskytnout příspěvek. Rozumí se tím pracovní místa, která zaměstnavatel zřizuje na základě dohody s úřadem práce a obsazuje je uchazeči o zaměstnání, kterým nelze zajistit pracovní uplatnění jiným způsobem.

Výše příspěvku

Maximální výše příspěvku se stanoví v závislosti na míře nezaměstnanosti v daném okrese a na počtu zřízených účelových pracovních míst. Na jedno společensky účelné pracovní místo může maximálně činit čtyřnásobek průměrné mzdy v NH.

Jestliže by průměrná míra nezaměstnanosti v okrese dosahovala nebo překračovala průměrné míry nezaměstnanosti v České republice, tak může příspěvek činit až šestinásobek průměrné mzdy a při zřízení více než 10 pracovních míst až osminásobek průměrné mzdy. ***M.N.***

Příspěvek
PŘI PŘECHODU NA NOVÝ PODNIKATELSKÝ PROGRAM

Firmy často mění výrobní program a přizpůsobují ho novým podnikatelským záměrům. Při současném restartu ekonomiky je to velmi častý postup. Po určitou dobu nemohou pak zabezpečit některým zaměstnancům práci na plnou týdenní pracovní dobu a musí jim poskytnout náhradu mzdy za dobu, kterou nepracují. Jedná se o překážku v práci na straně zaměstnavatele. Většina firem však neví, že v těchto případech mohou dostat příspěvek od úřadu práce.

Zaměstnavateli, který přechází na nový podnikatelský program, může úřad práce poskytnout příspěvek k částečné úhradě náhrady mzdy poskytované zaměstnancům podle pracovněprávních předpisů. Příspěvek se poskytuje na základě dohody mezi zaměstnavatelem a úřadem práce podle § 117 ZOZ.

Lze jej poskytnout pouze na dobu šesti měsíců. Měsíční příspěvek na jednoho zaměstnance může činit maximálně polovinu minimální mzdy (7 300 Kč).

Jednou z podmínek poskytnutí příspěvku je nezabezpečení práce v důsledku přechodu na nový podnikatelský plán. Jedná se o změnu výroby, služeb nebo při které dochází v podniku nebo jeho části k zásadním technologickým změnám. Přechodem na nový podnikatelský program se rozumí období od ukončení nebo omezení stávající provozní činnosti do doby zahájení nové provozní činnosti. ***M.N.***

Příspěvky
PRO ZAMĚSTNAVATELE

Současná situace vyžaduje od firem řadu opatření souvisejících s restartem ekonomiky. Nejedná se jen o změny v organizaci práce a výrobního programu, ale i o vytvoření nových pracovních míst a zvýšení efektivnosti práce. Zaměstnavatelům v této snaze mohou pomoci úřady práce v podobě různých finančních příspěvků. Tak jak to umožňuje zákon o zaměstnanosti.

Výše příspěvků je ovlivněna průměrnou mzdou, která je vyhlášena Ministerstvem práce a sociálních věcí. Pro rok 2020 to byla částka 33 429 Kč. ***M.N.***

Finanční podpora aktivní politiky zaměstnanosti

Je poskytována podle formy příspěvku, případně úhrady za provedené služby/ZOZ ustanovení§ 118 a §119/. Nelze ji však poskytovat organizačním složkám a příspěvkovým organizacím státu

Je poskytována podle formy příspěvku, případně úhrady za provedené služby/ZOZ ustanovení§ 118 a §119/. Nelze ji však poskytovat organizačním složkám a příspěvkovým organizacím státu.

Žádost o příspěvek na jednotlivé nástroje aktivní politiky zaměstnanosti musí obsahovat identifikační údaje právnické nebo fyzické osoby, místo a předmět podnikání, druh příspěvku, o který se žádá.

Úřad práce se zaměstnavateli uzavírá písemnou dohodu podle ustanovení §119 ZOZ. Dohoda musí kromě jiného obsahovat podmínky za jakých je příspěvek poskytován, výši, termín poskytnutí příspěvku, způsob kontroly plnění sjednaných podmínek, podmínky a termín zúčtování poskytnutého příspěvku, závazek příjemce vrátit příspěvek nebo jeho poměrnou část, pokud mu jeho zaviněním byl příspěvek poskytnut neprávem nebo ve vyšší částce než mu náležel, a lhůtu a podmínky vrácení příspěvku.

Na příspěvek, který nemůže být poskytnut před sjednáním dohody, není právní nárok. Úřad práce vždy hodnotí situaci na trhu práce ve svém regionu.

(Pokračování příště)

M.N.

Připravil Milan Sedlák, odpovídal Ing. Roman Kocúrek

JAK SI VEDE DYNAMICKÁ MULTIOBOROVÁ STAVEBNÍ SPOLEČNOST

Skupina OHL působí ve Spojených státech amerických, v řadě států Latinské Ameriky a samozřejmě také v Evropě, Českou republiku nevyjímaje. Připomeňme, že česká **OHL ŽS, a.s.** je podle vlastních slov dynamická multioborová stavební společnost zaměřující se na komplexní realizaci stavebních děl, jejich modernizaci, údržbu i rekonstrukci. Na stavebním trhu působí bezmála 70 let a patří k největším a nejvýznamnějším firmám v oboru v České republice. Společnost je od roku 2003 součástí nadnárodní španělské stavební skupiny OHL (Obrascón Huarte Lain, S.A.).

Rozsah její činnosti zahrnuje oblast pozemního, železničního, silničního a podzemního stavitelství, vodohospodářských a inženýrských staveb, sanací, technologií i zařízení, spolu s nabídkou služeb mechanizace a dopravy. Společnost dokáže řešit i nestandardní či technologicky náročné požadavky klientů, a to ve špičkové kvalitě a ojedinělém zpracování.

Při OHL ŽS, a.s. působí také odborová organizace OSŽ, která je součástí Nedrážního republikového výboru, a jejímž předsedou, respektive předsedou Výboru OSŽ, je Oldřich Sobol.

My ovšem tentokrát nebudeme hovořit s ním, nebudeme hovořit o odborové činnosti, ale s **generálním ředitelem Ing. Romanem Kocúrkem** o aktivitách společnosti jako celku. Ještě dodejme, že ke společnosti OHL ŽS patří dceřiné společnosti, a to akciové TOMI – REMONT a OHL ŽS Slovakia, dále Obalovna Boskovice, s.r.o., a OHL ŽS MO S.R.L. Svá působiště má společnost OHL ŽS na Slovensku, v Polsku, Rumunsku a Moldavsku.

? Pane generální řediteli, blíží se konec prvního čtvrtletí, přesto bychom se ještě rádi ohlédli za uplynulým rokem, který nám přinesl nemilé překvapení v podobě pandemie covidu-19. Jak se to projevilo ve vaší společnosti?

Rok 2020 byl hned v několika ohledech velmi specifický. Jarní a následně i podzimní koronavirová vlna, která v podstatě dosud neskončila, zkomplikovala nám všem nejen pracovní, ale i soukromý život. Naučili jsme se mezi sebou komunikovat jinak, na úkor osobního kontaktu. Navzdory tomu musím s radostí konstatovat, že se s tím naše společnost vypořádala více než dobře. Za to bych rád všem zaměstnancům společnosti upřímně poděkoval.

Na základě předběžných hospodářských výsledků se nám podařilo splnit plán většiny ukazatelů – výnosů, zisku po zdanění, uzavření nových smluv i cash flow. Výhodou multioborové společnosti je, že výpadky u některých divizí jsme vykompenzovali dobrými výsledky divizí jiných. Pevně věřím, že auditor nám v dubnu tato čísla potvrdí.

? Vstoupili jsme do dalšího, a bohužel musíme říci, covidového roku. Jak posuzujete jeho vliv na společnost OHL ŽS a jaké výsledky očekáváte?

Do letošního roku vstupujeme s nejvyšším počtem uzavřených smluv na realizaci poptávaných zakázek, které jsme v posledních letech měli. To nám dává výbornou startovní pozici k dosažení cílů roku 2021. Mít podepsanou smlouvu je však jen prvním krokem k úspěchu. V realizaci projektů máme ještě značný prostor pro zlepšení. Nesnadným úkolem bude také udržení úspěšnosti vyhraných nabídek z předešlých let. V této nejisté době lze očekávat určité snížení nově vypisovaných zakázek nejen ze strany veřejných zadavatelů.

? Vím, že ve vaší společnosti probíhá jistý druh decentralizace. Jakým způsobem je prováděna, jak se ji daří realizovat a zda přináší kýžené výsledky?

Na konci minulého roku jsme vyhodnotili první etapu decentralizace útvaru Doprava a mechanizace a převedení části pracovníků a techniky na výrobní divize, jelikož její centralizované řízení z ředitelství se z dlouhodobého hlediska ukázalo jako neefektivní. Potvrdilo se, že přímé řízení přináší vyšší využití dopravy a mechanizace a s tím související snížení jejich prostojů.

? Jak moc to odpovídá strategii společnosti?

V posledních měsících loňského roku byla aktualizována Strategie společnosti na období let 2021 až 2023. Na jejím zpracování se spolu s obchodním úsekem aktivně podíleli členové rozšířeného vedení společnosti. Strategie byla následně odsouhlasena představenstvem a dozorčí rada ji vzala na vědomí.

? OHL ŽS, a.s. již nějakou dobu, nemýlím-li se, hodlá přesunout sídlo společnosti do nových či jiných prostor. Je to už aktuální a v tom případě, kam to bude?

Ano, letos máme před sebou tento další významný milník, kterým je přesun sídla společnosti do nové administrativní budovy v ulici Tuřanka v Brně. Bude to vyžadovat nejen spolupráci řady zaměstnanců společnosti, avšak také jejich trpělivost a pochopení. Přesto však věřím, že na stěhování budeme připraveni tak, aby naše pracovní činnost nebyla příliš rušena.

? S tím mohu plně souhlasit. Říká se, že je lepší vyhořet, než se stěhovat. Zní to poněkud morbidně, ale jistě čtenáři pochopí nadsázku onoho pořekadla. Jednoduché to nebude ani pro nekončící nepříznivou epidemickou situaci, která vyvolává stále přísnější vládní opatření.

Ale obraťme list k něčemu příjemnějšímu. Vaše společnost každoročně oceňuje nejlepší zaměstnance, což i my rádi zveřejňujeme. Bude tomu tak i letos?

Jelikož si v naší společnosti zaměstnanců velmi vážíme, je mi líto, že každoroční ocenění Zaměstnanec roku jsme nemohli z důvodu restriktivních opatření uskutečnit v pravidelném lednovém termínu. Nicméně jsme se po dohodě s divadlem Reduta rozhodli akci přesunout na červen, kdy již pevně věříme, že bude umožněno její konání.

? Je něco, co byste sám rád na závěr rozhovoru zmínil?

Rád bych v naší společnosti přivítal nové spolupracovníky, kteří do OHL ŽS nastoupili v roce 2020. Nebylo jich málo a očekávám, že i letos se nám podaří přijmout mezi nás nové kolegyně a kolegy.

Generální ředitel společnosti OHL ŽS Ing. Roman Kocúrek

A na závěr snad jen poděkování, že bez aktivní spolupráce všech zaměstnanců, jejich péče a cílevědomosti vytýčené úkoly plnit nelze, a proto všem děkuji za dosavadní spolupráci s přáním, aby byl rok 2021 nejméně tak úspěšný jako rok předchozí.

Děkuji za rozhovor!

OHL ŽS partnerem Silniční mini konference online

Silniční mini konference online se konala v pondělí 15. února od 9:00 do 13:30 hod. Jelikož se společnost OHL ŽS klasické Silniční konference pravidelně účastní, stala se oficiálním partnerem i této mimořádné akce.

Konference se konala v prostorách studia budovy O2 Universum v Praze a účastnila se jí osobně či online vstupem řada zajímavých osobností. V úvodu hovořili např. Zbyněk Hořelica, ředitel Státního fondu dopravní infrastruktury, nebo Radek Mátl, generální ředitel Ředitelství silnic a dálnic ČR. Následné řízené diskuze se mezi jinými zúčastnil i ministr dopravy Karel Havlíček. V dalších blocích pak bylo projednáno téma přínosu BIM projektů pro silniční stavitelství, významné dálniční stavby a další aktuální otázky silničního hospodářství.

PRÁCE MUSÍ BÝT HOTOVÉ DO KONCE ROKU 2024

NEJLEVNĚJŠÍ NABÍDKA ZA STAVBU VMO V BRNĚ V ÚSECÍCH ROKYTOVA A TOMKOVO NÁMĚSTÍ JE 2,4 MILIARDY

Smlouvu o spolupráci vztahující se k VMO Tomkovo náměstí a VMO Rokytova uzavřeli představitelé města Brna a Ředitelství silnic a dálnic už v roce 2017. Nyní zpracovalo na základě této smlouvy Ředitelství silnic a dálnic zadávací dokumentaci pro veřejnou zakázku na stavební práce.

Město by podle odhadů mělo hradit náklady ve výši 13,48 % z částky na VMO Tomkovo náměstí a 1,96 % z částky na VMO Rokytova.

Nový úsek se buduje na Žabovřeské, další se připravuje v lokalitě Tomkovo náměstí a Rokytova. Pro ten schválili radní zadávací dokumentaci pro nadlimitní veřejnou zakázku.

Ředitelství silnic a dálnic (ŘSD) dostalo tři nabídky na zhotovení stavby dalších částí velkého městského okruhu v Brně, a to Tomkovo náměstí a Rokytova. Nejvýhodnější podalo sdružení více firem za téměř 2,4 miliardy korun. Finální výběr zhotovitele je nyní v rukou komise a vítěze bude ŘSD znát v řádu měsíců. Kromě ceny bude rozhodovat také doba stavby, kterou musí zhotovitel stihnout do roku 2024.

Nejvýhodnější nabídku podalo sdružení FIRESTA-Fišer, rekonstrukce,stavby a.s.; OHL ŽS a.s.; Metrostav DIZ s.r.o. za 2,356 milionu korun. Stavba má pravomocná stavební povolení na hlavní trasu. Silničáři původně plánovali zahájení prací už minulý rok, avšak právě výběr zhotovitele se protáhl. Termín výběrového řízení byl prodloužen vzhledem k technologické náročnosti stavby a velkému množství dotazů ze strany účastníků.

Úsek odvede dopravu směřující od Husovického tunelu na sídliště Vinohrady a Líšeň z dopravně přetížené Svatoplukovy ulice a spodní části Rokytovy ulice. Po dokončení stavby doprava povede mimoúrovňově přímým napojením od Provazníkovy ulice do Rokytovy ulice, po které je vedena silnice II/642.

MUDr. Gabriela Ritterová

Milé čtenářky i čtenáři,

začínáme novou kapitolu věnovanou onemocnění dýchací soustavy, respiračním nemocem, onemocnění plic. Tradičně na začátku je důležitá anatomie a fyziologie (funkce orgánů), význam dýchací soustavy.

Dýchací soustava, respirační systém udržuje stálou výměnu plynů mezi tělem a vnějším prostředím (příjem kyslíku O2, vylučování oxidu uhličitého CO2). Je tvořen třemi hlavními složkami – *mechanizmus nasávání a vypuzování vzduchu do plic a z plic, *transport vzduchu dýchacími cestami, *absorpce kyslíku O_2 do krve a eliminace oxidu uhličitého CO_2 z organizmu. Slouží k dýchání a výměně plynů (kyslíku O_2 a oxidu uhličitého CO_2) mezi vnějším a vnitřním prostředím organizmu. Živočichové i člověk kyslík nutně potřebují k buněčnému dýchání na přeměnu živin na energii. Vdechovaný vzduch obsahuje 79 % N/21% O_2/0,05 % CO_2. Vydechovaný vzduch – 79% N/ 14% O_2/ 5% CO_2.

Typy dýchání: Zevní dýchání (vnější, plicní) výměna plynů probíhá mezi krví a plícemi, plicními sklípky. O_2 se váže na hemoglobin (červené krevní barvivo, obsaženo v červených krvinkách, podílí se na přenosu kyslíku krví), CO_2 se uvolňuje z krevní plazmy a erytrocytů (červené krvinky). **Vnitřní dýchání** (tkáňové) je výměna O_2 a CO_2 mezi krví a tkáněmi. CO_2 z tkání proniká do krve. Zde se většina CO_2 stává součástí krevní plazmy, menší část CO_2 se váže na erytrocyty. O_2 proniká z kapilár do tkání. Vnitřní dýchání je opakem zevního dýchání. **Buněčné dýchání** probíhá v mitochondriích (součást buňky, která zabezpečuje energii) všech živých buněk. Kyslík slouží k oxidaci organických molekul a k výrobě energie (ATP). Buněčné dýchání je proces typický pro aerobní organizmy (vyžadující kyslík). Pro anaerobní organismy je kyslík toxický. Rovnice dýchání: $C_6H_12O_6 + 6O_2 w \rightarrow 6CO_2 + 6H_2O$ + Energie (ATP) ($C_6H_12O_6$ – glukóza, cukr, H_2O – voda, ATP – adenosintrifosfát, energie).

Způsoby dýchání živočichů jsou velmi různorodé. Parazité (tasemnice, motolice) žijí anaerobně. Žížala – nemá dýchací orgány – dýchá pomocí kůže. Hmyz – dýchá pomocí vzdušnic, specifický systém trubiček zajišťující rozvod vzduchu přímo do tkání. Pavouci a někteří měkkýši mají plicní vaky – představují primitivní vakovitý orgán, ve kterém dochází k výměně plynu mezi tělní tekutinou a vzduchem. U bezobratlých i obratlovců (korýši, ryby, paryby) se vyvinuly žábry – slouží k výměně plynů mezi tělní tekutinou a vodou u vodních živočichů. U obojživelníků a některých členovců (vážky) se žábry vytváří jen v larválním stádiu. Savci a člověk mají dýchací soustavu.

Dýchací soustavu můžeme rozčlenit na dvě části: část vodivá – ***horní dýchací cesty** – dutina nosní, nosohltan (obranný nepodmíněný reflex: kýchání) a ***dolní dýchací cesty** – hrtan, průdušnice a průdušky (obranný nepodmíněný reflex: kašlání) a část respirační – **plíce**.

Horní dýchací cesty (HDC) tvoří dutina nosní, vedlejší nosní dutiny (paranasální dutiny – PND), nosohltan a hltan. Funkce horních cest dýchacích je předehřátí, zvlhčení a čištění vdechovaného vzduchu od mikroskopických částic (prach, bakterie).

Všechny svaly hrtanu jsou inervovány bloudivým nervem – n. vagus (n.X. – X. hlavový nerv), zajišťuje i senzitivní inervaci hrtanu.

Dutina nosní (cavum nasi) nosní dírky, nozdry. Podklad nosu tvoří nosní kůstky, svislá přepážka ji dělí na dvě nesouměrné poloviny. Je silně prokrvená, její povrch pokrývá vlhká sliznice. Sliznice v *horní čichové části* je nažloutlá – senzorická část, velké množství citlivých chemoreceptorů, v *dýchací části* je růžová – tlustá, prokrvená, obsahuje hlenové žlázky. Zachycují se v ní choroboplodné zárodky a nečistoty, které společně s hlenem odchází z nosu. Další funkci nosní dutiny je příjem smyslových vjemů – čich. **Slzné kanálky** odvádějí přebytečné slzy z očí do dutiny nosní.

Vedlejší dutiny nosní (paranazální sinusy) uložené v kostech čelní, klínové, čelistní. Vystlány tenkou sliznicí. Riziko zanícení (nepříjemný zánět dutin - sinusitida). Význam PND je odlehčení lebky.

Nosohltan (nasopharynx) – křížení trávicích cest (z ústní dutiny do jícnu) a dýchacích cest (z nosní dutiny do hrtanu). Obsahuje mízní tkáň, je centrem imunity horních cest dýchacích. Nosohltanové mandle („adenoidní vegetace", lymfatické uzliny) - možnost zbytnění. **Eustachova trubice** – propojuje nosohltan se středním uchem, kde vyrovnává tlak. Může dovnitř přenést infekci!

Hltan (pharynx) 15 cm dlouhý, společný oddíl trávicí a dýchací soustavy, nálevkovitého tvaru. Navazující trubice spojující nosní a ústní dutinu s jícnem a žaludkem, vystlán sliznicí chránící před žaludečními šťávami. Stěna je z vaziva a svaloviny.

Dolní dýchací cesty (DDC) tvoří hrtan, průdušnice, průdušky, průdušinky a plicní sklípky.

Hrtan (larynx) je 6 -7cm dlouhý, zavěšeny na jazylce a vyztužen chrupavkami. Chrupavky – štítná, prstencová, hlasivkové, příklopková jsou spojeny klouby a vazy. Největší z nich je *štítná chrupavka – cartilago thyreoidea. Skládá se ze dvou plotének, mají tvar otevřené knihy hřbetem otočeným dopředu. Je vidět na krku jako „ohryzek"; zřetelnější u mužů. *Chrupavka prstencová – cartilago cricoidea, má tvar pečetního prstenu. *Chrupavka hlasivková – cartilago arytenoidea, má tvar trojbokého jehlanu, na její hlasivkový výběžek se upíná hlasivkový (hlasový) vaz. Kloubní spojení umožňuje napínání, povolování, přibližování a oddalování hlasivek. *Chrupavka příklopky hrtanové – epiglottis je nepárová, pružná, má tvar listu. Je **orgánem tvorby hlasu (fonace)**, od hlasivkových chrupavek jsou ke štítné chrupavce napnuty hlasivkové vazy. V horní části se propojuje dýchací a trávicí soustava, křížení dýchacích cest s trávicími. Otevírání a zavírání příklopky hrtanové (epiglottis) – odděluje hrtan a hltan, umožňuje polykání, při polknutí jídla uzavírá hrtan. Je nejužší místo dýchacích cest. Při alergii dochází k zbytnění sliznic a hrozí i udušení!

Tvorba hlasu probíhá pomocí hlasivek, je podložena hlasivkovými vazy. Vazy se díky pohybům svalů a chrupavek pohybují – napínají se, přibližují a oddalují, napjaté hlasové vazy se při výdechu rozechvívají a ***vzniká tón***. Tón je rezonancí v dutinách nad hrtanem formován do barvy lidského hlasu. Výška tónu hlasu je dána velikostí otvoru hlasivkové štěrbiny.

Průdušnice (trachea) je 12–18 cm trubice, nacházející se před jícnem. Připojuje se k hrtanu prstencovou chrupavkou. Tvořena 15–20 podkovovitými chrupavkami, spojenými vazivem. Kopíruje pohyby hlavy. Zadní strana je blanitá (vazivová), umožňuje změny průsvitu (např. při hlubokém nádechu). Ve sliznici je množství hlenových žlázek, jedná se o ochranné zařízení dýchacích cest. Průdušnice se ve výši čtvrtého hrudního obratle Th4 větví na dvě **průdušky** (bronchi). Průdušky se dělí na **průdušinky** (bronchioly) n-tého řádu (dle počtu dělení), ty se zanořují do plic. Tvoří **bronchiální strom**. Ve stěně bronchů je velké množství hladké svaloviny. *Povrch průdušek i průdušinek je vystlán řasinkovým epitelem, který spolu s hlenem čistí dýchací cesty od prachu, bakterií, virů.* Průdušinky ústí do tenkostěnných **plicních sklípků**, v jejich stěně dochází k výměně plynů mezi plícemi a krví. V plicích je obrovské množství vlásečnic a v každém okamžiku tam probíhá výměna plynů asi v jednom litru krve.

Oblast krku **chrání před nárazem** dopředu vyčnívající dolní čelist a její sklon, zezadu krční páteř a ze všech stran svalové skupiny. Dobrá pohyblivost hrtanu tlumí mechanické horizontální i vertikální nárazy. Rozvojem některých sportů (lyžování, cyklistika, turistická, cyklotrial, adrenalinové sporty, motorizmu) se **zvyšují** počty úrazů **hrtanu a průdušnice**. Poranění může být **zevní i vnitřní, tupé, ostré a střelné**. Tupé mechanizmy násilí mohou způsobit otřes – *komoci* hrtanu, pohmoždění – kontuzi hrtanu, poranění hrtanových kloubů s vykloubením – *distorzí* a zlomeniny – *frakturu* hrtanového chrupavčitého skeletu. Lámou se při tupém úderu z boku nebo kompresivním úderem zepředu proti páteři. **Příznakem** jsou poruchy hlasu, bolesti při polykání, dráždivý kašel, vykašlávání krvavého hlenu nebo krve, emfyzém měkkých částí krku a mediastina. Dýchací poruchy závisí na rozsahu poranění. Po úraze vznikají závažné poruchy pohybu a jizevnatá zúžení hrtanu vedoucí až k invaliditě. Tupá poranění způsobují na průdušnici její roztržení, zlomeniny chrupavek jsou méně časté. Ostrá poranění jsou řezná a bodná. Rány jdou pres vazivové části, ne přes chrupavky. Střelná poranění hrtanu a průdušnice jsou typická válečná poranění. Vnitřní poranění je často způsobeno popálením nebo poleptáním. Vnitřní poranění způsobí i cizí těleso. Toto riziko je zejména u malých dětí.

Ochranná zařízení dýchacích cest. Sliznice dýchacích cest je kryta cylindrickým epitelem s řasinkami, obsahuje četné hlenové žlázky. Řasinky kmitají směrem do hltanu a posouvají hlen se zachycenými částicemi prachu, pylu a bakterií ven z dýchacích cest. Hlen (sputum, chrchle) je vykašláván. Prachové částice ve vdechovaném vzduchu zachycovány na hlenu nosohltanové dutiny, v průdušnici a v bronších jsou fagocytovány makrofágy a spolu s hlenem transportovány zpět z bronchů do průdušnice řasinkovým epitelem. Řasinky řasinkového epitelu kmitají a posouvají hlen. Tento proces je u kuřáků porušen.

Množství produkovaného hlenu závislé na místním dráždění (kouř, chemické látky) a stimulaci n. vagus – bloudivého nervu n.X. *Hlen je obvykle polykán a resorbován v trávicím ústrojí.*

Obranné dýchací reflexy – **cílem je odstranit nečistoty** (prach, hlen, hnis, bakterie, cizí těleso), které se nahromadily v dýchacích cestách. Začíná hlubokým vdechem, v plicích je zadržen vzduch, krátký uzávěr hlasové štěrbiny a poté je vypuzen ústy – **kašel** – **tussis**, tak prudce, že s sebou strhne nečistoty.

Rozeznáváme kašel suchý – hlen není nevykašláván, kašel vlhký, produktivní – vykašlávání hlenu, kašel sípavý – vzniká při poruše hlasivek, „kohoutí kokrhání" u infekčního onemocnění pertusis (černý kašel).

Kýchání – **sternutatio** – reflexní, prudký výdech nosohltanem a dutinou nosní. Objevuje se při podráždění nosní sliznice a při akutních onemocněních.

Kouření. Ze složek tabákového kouře působí největší problémy +oxid uhelnatý (CO), trvale blokuje část hemoglobinu. Krev přenáší méně kyslíku. +Dehet je kondenzát tvořený směsí uhlovodíků a pevných částic. Zanáší vnitřní povrch plic, ničí řasinkový epitel. +Karcinogenní látky jsou aromatické uhlovodíky a nitrosaminy. Výrazně zvyšují riziko zhoubného bujení, rakovina plic a hrtanu.

Připravil a fotografoval Oldřich Sobol

Ano, hory jsou krásné… a Jeseníky zolášť!

V minulém čísle magazínu nás jeho redaktor Milan Sedlák zval na NEvýlet. Protože mám blízký vztah k Lesnímu baru, musím s ním souhlasit a prosbu jeho provozovatelů podpořit, abychom ho mohli v co nejbližší době opět při svých výletech navštěvovat a jeho pohostinství plně využívat.

Přitom nejsou za každou cenu nutné funkční sjezdovky, či tratě pro běžkaře… Jeseníky jsou opravdu krásné a taková „zasněžená" procházka s občerstvením v batohu není vůbec špatná, což snad plně dosvědčují přiložené fotografie. A nemusí být nutně v lesích. Mnohdy stačí procházet zdejší horské vesničky. Proto vás dnes zvu na výlet právě jimi.

Zaměstnanci OHL ŽS sem mimo jiné jezdí každoročně provádět údržbu podnikové chaty, a tak procházka s fotoaparátem v ruce musela být poměrně krátká. Přesto věřím, že vám atmosféru zdejší krajiny i tak přiblíží.

My jsme víc zvládnout nemohli. Čekalo nás připravit botníky do vstupní haly, aby se v ní mohli návštěvníci chaty ihned přezouvat, dále umístit skříňky na chodbách, kde by bylo možno schraňovat mikrovlnné trouby. Také skříně na pokojích vyžadují nemalou péči… najde se toho vždy dostatek.

Pandemická situace nám zatím neumožňuje využití chaty. Ale pevně věříme, že ta doba nebude trvat extrémně dlouho a vše se vrátí do starých a pro nás příjemnějších kolejí. Už se těšíme!

» Ferda a Milda «

…Tak ti, Mildo, stojím před dilematem, co vlastně, když jsme tak omezeni, dělat. Počítač už mi leze krkem.

– Je to hrozné, Ferdo, ale to bys chtěl místo něho věnovat se neustále ženě, venčit psa, hýčkat kočku, nebo si ještě navíc pořídit další dítě?!

– No, já už nevím!

– Zůstaň u toho počítače. Ten se na rozdíl od ženy dá kdykoliv vypnout, neškrábe dveře jako pes, nešplhá po záclonách jako kočka... a nepočůrává se jako mimino.

– Díky, Ferdo, promyslím to.

– Ale jen, prosím tě, nic dopředu neslibuj! Soused byl u milenky, když se vrátil její manžel. Zmaten vyskočil oknem a začal se sliby. »Bože, jestli to přežiju, přestanu podvádět manželku, skončím s alkoholem, přestanu kouřit a doma budu ženě se vším pomáhat.«

– A jak to dopadlo?

– Přežil a řekl si, kolik že to blbostí, dokázal v tu chvíli krátkého pádu vymyslet!

Připravuje Milan Sedlák, nakreslil František Mikš

Blahopřejeme

V tomto měsíci slaví narozeniny:

Rudolf Rozbořil – AZ Servis Brno

Eliška Popelová – OHL ŽS, divize TAPS

Eva Fuxová – EŽ Praha

NEDRÁŽNÍ OBZOR

Vydává NeRV OSŽ, Dům Bohemika, Na Břehu 579/3, 190 00 Praha 9 jako internetovou přílohu čtrnáctideníku OBZOR. Redakce: Milan Sedlák, ul. Kosmonautů 418/1, 625 00 Brno, tel.: 602 749 620, 530 311 682, e-mail: *nedraznioobzor@email.cz*. Vedení redakční rady: Bc. Renata Dousková, tel.: 972 241 986 , mob.: 734 266 463, e-mail: *renata.douskova@osz.org*, Miroslav Novotný, mob.: 737 275 000, e-mail: *miroslav.novotny@osz.org*